

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

26 квітня 2023 року

Веде засідання заступник голови Комітету ЯКОВЛЄВА Н.І.

ЗАДОРЖНИЙ А.В. На перший погляд, 9 із 12 членів комітету, може більше... 9. Тому засідання комітету оголошую відкритим.

Колеги, на превеликий жаль, я в такій ситуації, коли форс-мажор трапився і я в лікарні, і мені дуже важко вести засідання комітету. Тому за попередньою домовленістю з Ахтемом Зейтуллаєвичем Чийгозом і з погодженням, звісно, з ним, відповідно також до статті 34, 35 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" сьогоднішнє засідання за моїм дорученням проведе заступниця голови Яковлєва Неллі Іллівна, за що я їй щиро дякую.

Неллі Іллівна, передаю вам слово для подальшого ведення засідання комітету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Андрію Вікторовичу, дякую за довіру. Бажаю вам як найшвидшого одужання та повернення до активної роботи.

ЗАДОРЖНИЙ А.В. Дякую, дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. А ми з членами комітету маємо рухатися далі.

Шановні колеги, сьогодні планується розглянути два законопроекти, з опрацювання яких комітет визначено головним, та один проект закону, який доручено опрацювати і подати висновок до головного комітету. Також пропонується розглянути питання щодо стану виконання стратегії інтеграції

внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року.

Чи є у колег пропозиції, доповнення чи зауваження до порядку денного? Не бачу.

Тож, шановні колеги, нагадую процедуру голосування на нашому комітеті. Спочатку голосує головуючий, потім всі члени комітету в алфавітному порядку у відповідності до диспозиції: за, проти, утримався.

Я голосую – за.

Юрій Анатолійович Бойко.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧА. Джемільєв Мустафа-ага.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Андрій Вікторович, наскільки я розумію, поки що до нас не долучається.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Козир Сергій В'ячеславович. Сергій В'ячеславович!

КОЗИР С.В. Так-так, вибачаюсь. Підтримую, за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Яковенко Євген Геннадійович. Поки що до нас не підключився.

Отже, шановні члени комітету, у нас 10 голосів "за". Дякую. Рішення прийнято.

Тож переходимо до розгляду питань порядку денного. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей" щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення його

положень у відповідність до чинного законодавства (під реєстраційним номером 9199) (від 11 квітня 2023 року), поданий народним депутатом України Задорожним Андрієм Вікторовичем та іншими народними депутатами України.

Шановні народні депутати, даний законопроект був ініційований нашим комітетом, він не великий за своїм змістом. Тому я лише зазначу, що Закон України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей" був прийнятий Верховною Радою України до початку широкомасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України. Деякі його положення не відповідають сучасним реаліям та нормам законодавчих актів, які були прийняті після запровадження в Україні правового режиму воєнного стану.

Законопроектом під реєстраційним номером 9199 ми доповнюємо перелік підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України документом, що підтверджує участь особи не тільки в АТО та ООС, а й у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку із військовою агресією Російської Федерації проти України. Також цим законопроект ми приводимо у відповідність певні положення щодо чинного законодавства у частині застосування єдиної термінології.

Для висловлення позицій щодо законопроекту запропоную до слова Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Верещук Ірину Андріївну, яка сьогодні присутня на нашому засіданні. Ірина Андріївна, запрошую до слова.

ВЕРЕЩУК І.А. Доброго дня, колеги! Доброго дня, пані головуюча! Наша позиція: ми підтримуємо даний проект закону. Ми надали письмову відповідь, де прописали про нашу підтримку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ми її отримали.

Також хочу зазначити, що Міністерство фінансів підтримує прийняття цього законопроекту.

Шановні члени комітету, чи хоче хтось висловитися з даного приводу?

Тож, колеги, переходимо до голосування. І пропоную наступне рішення комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей" щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення окремих його положень у відповідність до чинного законодавства (під реєстраційним номером 9199 від 11 квітня 2023 року), поданий народним депутатом Задорожним та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

За наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу, скоротити наполовину строк подання поправок і пропозицій до законопроекту під час його підготовки до другого читання.

Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України голову Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Я голосую – за.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Дуже патріотичний та державницький законопроект.

Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Руслан Олександрович.

Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Також голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович. Максим Миколайович, ми вас бачимо, хочемо почути.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович, вже присутній у нас.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Отже, 11 членів комітету з 11 присутніх голосують – за. Дякую.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання. Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус (під реєстраційним номером 8379 від 23 січня 2023 року), поданий народним депутатом Бурмічем Анатолієм Петровичем та іншими народними депутатами.

Шановні колеги, для представлення цього законопроекту ми запрошували на наше засідання його основного ініціатора народного депутата Бурміча Анатолія Петровича. Чи присутній він зараз на засіданні? Не бачу.

За відсутності автора я коротко доповім про основні положення даного законопроекту. Законопроектом пропонується закріпити на законодавчому рівні можливість одночасного оформлення, у тому числі замість втраченого чи викраденого, обміну паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон. Зменшити строки оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон до одного дня у невідкладних випадках.

Передбачити обов'язок уповноважених суб'єктів використовувати інформацію, яка міститься в будь-яких реєстрах, що належать державі, державним органам та банківським установам, та дозволяє ефективно ідентифікувати особу.

Додатково хочу поінформувати усіх присутніх, що Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює суттєві зауваження до законопроекту.

Дослідницька служба Верховної Ради України у своєму висновку висловлює зауваження до законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу зазначає, що положення законопроекту регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадає під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету зазначає у своєму висновку, що законопроект не має впливу на показники бюджету.

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації у своєму висновку викладає зауваження до законопроекту.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект.

Міністерство фінансів України зауважує, що законопроект потребує попереднього опрацювання та погодження з Національним банком України.

У свою чергу Національний банк України висловлює зауваження до окремих положень законопроекту, які потребують доопрацювання, зокрема у частині приведення у відповідність до Закону "Про банки і банківську діяльність" та Закону України "Про інформацію".

Державна міграційна служба України висловлює суттєві зауваження до законопроекту та зазначає, що він потребує доопрацювання.

Власне, я вже бачу руку від Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Але перш за все я надам слово представнику Державної міграційної служби. Хотілось би почути вашу позицію щодо законопроекту. Будь ласка.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Доброго дня, Неллі Іллівно! Доброго дня, шановні народні депутати, шановні учасники засідання! Державною міграційною службою було опрацьовано даний законопроект і за результатами опрацювання можна зробити висновок, що зміни до законодавства у запропонованій редакції не можливо реалізувати з практичної точки зору. Тим більше норми цього законопроекту дублюють вже існуючі на сьогодні закони, у зв'язку з чим дійсно цей даний законопроект потребує доопрацювання, причому суттєво.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам за представлену позицію,
Шановний Уповноважений, запрошую вас до слова, Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановна головуюча, шановні народний депутати, шановні присутні, дякую за надане слово.

Проект закону офіційно не заходив на опрацювання до мене, але ми його відпрацювали, проаналізували, і можу сказати, що я підтримую всі ті зауваження, які були висловлені до запропонованої законодавчої ініціативи.

Також звертаю увагу шановних народних депутатів, що запропоновані зміни не узгоджуються із прямими нормами Закону України "Про єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус", та в запропонованому законопроекті немає змін до згаданих статей закону. Знову ж таки абсолютно незрозуміло, як напрацьовувалась дана законодавча ініціатива.

Тому враховуючи все сказане, я не підтримую дану законодавчу ініціативу, і якщо чесно, я навіть не знаю, чи можна її доопрацювати. Тому прошу народних депутатів не підтримувати даний законопроект, бо в майбутньому він точно призведе до суттєвих порушень прав людини в Україні.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Дмитро Валерійович, за представлення вашої позиції.

Чи є члени комітету, які б хотіли висловити свою думку щодо даного законодавчого акта? Не бачу. Тож, шановні колеги...

А, Руслан Олександрович, будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Неллі Іллівна, другий раз піднімаю руку, але дуже дякую за слово.

Шановний ...*(Не чути)*, стільки зауважень по наших структурах я ще не чув, тому відверто кажу, що пропоную відмовити нашому колезі в його законодавчій ініціативі не те, що там на доопрацювання, а взагалі відмовити.

Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Добре, дякую.

Шановні колеги, перед голосуванням хочу зазначити наступне. З надісланої вам інформаційної довідки та документів до законопроекту, ви мали можливість ознайомитися з зауваженнями до нього.

Додатково хочу зацентувати вашу увагу, що відповідно до пояснювальної записки до законопроекту є необхідність обґрунтування, що стосується Постанови Кабінету Міністрів 541 "Про реалізацію експериментального проекту щодо одночасного оформлення (у тому числі замість втраченого або викраденого), обміну паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон".

Разом з тим, у цій же постанові зазначено, що строк реалізації експериментального проекту становить два роки з набрання чинності цієї постанови. Відповідно цей експериментальний проект він буде завершуватися 11 травня 2024 року. Відповідно до вищезгаданої постанови Міністерство внутрішніх справ України також дає це доручення подати протягом двох місяців після завершення реалізації експериментального проекту Кабінету Міністрів звіт про результати його реалізації, а також у разі потреби подати пропозиції щодо удосконалення законодавства у відповідних сферах. Тож вважаю, що доцільно було б дочекатися завершення цього експериментального проекту.

Враховуючи позицію Державної міграційної служби та враховуючи позицію Уповноваженого і також висловлення, які у нас були представлені іншими членами комітету, пропоную таке рішення комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус (під реєстраційним номером 8379 від 23 січня 2023 року), поданий народним депутатом Бурмічем та іншими народними депутатами України, включити до порядку

денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду у першому читанні відхилити.

Я голосую – за.

Юрій Анатолійович Бойко.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧА. Джемілев Мустафа-ага.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Я – підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович. Ви не увімкнули мікрофон, але я прочитала по губам, що це було "за".

ЯКОВЕНКО Є.Г. За, за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Отже, 11 членів проголосували "за". Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду законопроектів, з опрацювання яких комітет не є головним. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо насильницького переміщення особи за межі території України (під реєстраційним номером 9204) (від 13 квітня 2023 року), поданий народним депутатом Михайлюк Галиною Олегівною та іншими народними депутатами.

Шановні колеги, головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності. Для представлення даного законопроекту ми запрошували на наше засідання Михайлюк Галину Олегівну, але, наскільки я знаю, вона не є присутньою. Тож за відсутності автора я як співавтор цього законопроекту коротко доповім про його основні положення.

Отже, законом пропонується, законопроектом пропонується диспозицію частини першої статті 438 Кримінального кодексу України доповнити таким видом кримінально-караного діяння, як насильницьке переміщення особи за межі України. Доповнити вказану статтю новою частиною такого змісту: "Ті самі дії, якщо вони були вчинені щодо неповнолітньої особи, караються позбавленням волі на строк від 8 до 15 років". Відповідно до пояснювальної записки реалізація закону не потребуватиме додаткових матеріальних чи інших витрат з державного чи місцевого бюджетів.

Шановні колеги, можливо, хтось хоче висловитися по цьому законопроекту?

Дмитре Валерійовичу, запрошую вас до слова.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, пані Неллі Іллівно.

Дивіться, я в цілому підтримую прийняття цього законопроекту. Є деякі юридичні тонкощі, на які я хотів би звернути увагу. Їх три.

Перше. У частині першій статті 438 Кримінального кодексу України пропонується виокремити такий злочин, як насильницьке переміщення осіб за межі території України. Водночас звертаю вашу увагу, що у пункті "d" частини другої статті 7 Статуту Міжнародного кримінального суду зазначено, що депортація або насильницьке переміщення населення – це насильницьке переміщення відповідних осіб шляхом виселення або інших примусових дій з території, на якій вони законно перебувають за відсутності підстав, що допускаються міжнародним правом. Вказаною нормою не

передбачено такої обставини, як насильницьке переміщення саме на територію іншої держави, в тому числі держави-агресора.

Окрім цього пунктом "b" частини другої статті 8 Статуту МКС як воєнний злочин визначена депортація або переміщенні всього або частини населення окупованої території в межах чи за межі цієї території. Таким чином Статутом МКС прямо передбачений злочин депортації або насильницького переміщення осіб, як на території іншої держави, так і в межах окупованої території.

У зв'язку з цими обставинами я пропоную передбачити у частині першій статті 438 Кримінального кодексу України кримінальну відповідальність за депортацію або насильницьке переміщення осіб за межі території України або в межах тимчасово окупованої території України, як це, до речі, нам дозволяє Статут Міжнародного кримінального суду. Це перше.

Друге. Частиною другою статті 438 Кримінального кодексу України пропонується передбачити факультативну ознаку у вигляді вчинення діянь, передбачених частиною першою цієї статті щодо неповнолітньої особи. Звертаю вашу увагу, що відповідно до статті 6 Сімейного кодексу України неповнолітньою вважається дитина у віці від 14 до 18 років, при цьому малолітньою вважається дитина до досягнення нею 14 років. Такі ж самі положення є у нас і в Цивільному кодексі України (стаття 31 і 32), і Кримінальний кодекс України також містить розмежування понять малолітньої та неповнолітньої особи. Таким чином, запроваджуючи таку кваліфікуючу ознаку як вчинення злочину відносно тільки неповнолітньою особою, ми поза увагою залишаємо особу віком до 14 років.

І третє. В частині другій статті 438 Кримінального кодексу України планується посилити відповідальність за вчинення злочину, передбаченого частиною першою цієї статті відносно неповнолітніх осіб, в тому числі насильницького переміщення вказаних осіб за межі України. Варто зазначити, що при такому формулюванні зазначене вище діяння може бути

кваліфіковане як злочин геноциду з огляду на те, що відповідно до пункту ЄС статті 6 Статус МКС геноцид – це, зокрема, насильницька передача дітей з однієї групи до іншої групи, яку вчинено з наміром знищити повністю або частково будь-яку національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку. Відповідальність за геноцид передбачено статтею 442 Кримінального кодексу України.

І з метою дотримання принципу правової визначеності, що в нас геноцид вже визначений, уникнення дублювання положень статей і як наслідок, щоб не було в майбутньому проблем з кваліфікацією, пропоную частину другу статті 438 Кримінального кодексу України викласти в такій редакції: "Ті самі дії, якщо вони були вчинені щодо малолітньої або неповнолітньої особи, в тому числі депортація або насильницьке переміщення такої особи за межі території України або в межах тимчасово окупованої території за відсутності ознак геноциду". В такому випадку ми передбачаємо всі можливі кримінальні правопорушення щодо наших дітей. Під це визначення будуть підпадати всі діти віком до 18 років.

Дякую. Прошу звернути на це увагу. Це можна допрацювати під час розгляду в профільному комітеті. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую, Дмитро Валерійович, за представлену позицію.

Саме про це я хотіла сказати, що дуже було б добре, якщо, власне, всі ці ваші зауваження від інституцій були б надіслані саме до головного комітету. Ми в межах своєї компетенції так само будемо формувати довідку, яку будемо надсилати до профільного комітету, теж з нашими можливими зауваженнями. Але в цілому це все можливо доопрацювати до другого читання.

Шановні члени комітету, чи є у когось бажання, власне, зробити доповідь? Дякую. Тарас Петрович, прошу.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доповіді у мене немає бажання зробити. Я просто хотів подякувати уповноваженому за таку ґрунтовну позицію по законопроекті. Все чітко викладено і дуже приємно таке слухати від Уповноваженого з прав людини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Тарасе Петровичу.

Колеги, усім вам була надіслана довідка, в якій зазначені певні зауваження до законопроекту, і ми обов'язково надішлемо це до профільного комітету для врахування у роботі.

В той же час зазначу, що враховуючи величезну кількість осіб, у тому числі дітей, яких держава-агресор примусово вивозить з території України, законопроект має свою актуальність. Тому ставлю на голосування наступну пропозицію. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо насильницького переміщення особи за межі території України під реєстраційним номером 9204 (від 13 квітня 2023 року), поданий народним депутатом Михайлюк Галиною Олегівною та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Я голосую – за.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Джемілев Мустафа-ага.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

І Яковенко Євгеній Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Отже, шановні колеги, 11 з 11 присутніх проголосували – за. Рішення прийнято.

Тож ми переходимо до останнього нашого питання сьогодні в розділі "Різне" – про інформацію Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України щодо стану виконання Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року.

Шановні народні депутати, під час презентації Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України на нашому засіданні проекту нової стратегії щодо внутрішнього переміщення в нас виникло питання цілком закономірне, що в рамках стратегії було виконано, що не було виконано і, власне, які причини того, що це не було виконано.

На адресу комітету наше профільне міністерство надіслало лист, в якому міститься інформація про стан виконання завдань та заходів операційного плану реалізації у 2022 році Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року. Власне, усі члени комітету мали змогу ознайомитися з цим листом і відповідно з наданою інформацією щодо стану виконання кожного заходу.

Колеги, на це питання ми запрошували виключно Міністерство реінтеграції, оскільки відповідно до розпорядження уряду всі інші державні органи, відповідальні за виконання стратегії, зобов'язані звітувати саме Міністерству реінтеграції і, власне, Міністерство реінтеграції у свою чергу узагальнює надану їм інформацію і оцінює саме реалізацію стратегії. Враховуючи, що Кабінетом Міністрів вже схвалено нову стратегію, сьогодні ми заслуховуємо загальний звіт про виконання попередньої стратегії. Такий звіт формується саме Міністерством реінтеграції і саме наше профільне міністерство виступило з ініціативою представити звіт на сьогоднішньому засіданні.

Власне, Ірино Андріївно, запрошую вас до слова. Сподіваюся, що ви зможете відповісти у подальшому на питання членів комітету. Єдине, що я просила би вас вкластися у регламент до 10 хвилин. Запрошую до слова.

ВЕРЕЩУК І.А. Дякую. Я вкядусь у регламент до 10 хвилин.

Дійсно, 17.04 ми надалі звіт щодо стану виконання завдань та заходів, де у звіті чітко прописали стан виконання заходу, а також стан досягнення очікуваного результату. Тому що в стратегії, власне, яку ми зараз обговорюємо, були індикатори стану виконання, не просто результат (*Не чути*) досягнення, а власне, ефект, було чи не було досягнуто відповідного ефекту. Отже, я не буду зупинятися на цих питаннях, тому що ви могли ознайомитися з ними і зараз у формі питань, напевно, ми це теж будемо обговорювати. Я зупинюсь на загальних речах, які на сьогодні є.

Загалом заходів передбачено у 22-му році було 52 всього. Виконано у 22-му році 20. Не виконано у 22-му році 10 заходів. У стадії виконання 22 заходи. Що означає, що понад 80 відсотків заходів запланованих у 22-му році, виконано або в стадії виконання.

Давайте я зупинюсь, власне, так, як я зараз доповідаю, що виконано, що не виконано, це найголовніше, і чому, і що є у стадії виконання. Деякі стадії виконання заходів є передбачені уже у новій стратегії, яка дійсно була

прийнята. І зокрема, новим документом передбачається запровадження механізму періодичної оцінки потреб ВПО з урахуванням критеріїв вразливості. Це дуже важливо, щоб ми розуміли так званий паспорт ВПО, щоб ми розуміли людину і бачили її критерій вразливості, а не формували свою політику в державі, виходячи лише із статистики або з реєстру ВПО, яка точно не відповідає запитам і викликам.

Створення в приймаючих громадах відповідних фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Таких фондів немає. Я знаю, що пан Тарас Тарасенко і інші члени комітету саме про це і говорять у своїх зустрічах з людьми. Є пропозиції від пана Фролова щодо формування фондів житла. Як це можна зробити? Отже, у новій стратегії є передбачено цей пункт і ми готуємось його виконувати. Забезпечення належних умов проживання в місцях компактного поселення для внутрішньо переміщених осіб, зокрема осіб з інвалідністю, людей похилого віку та дітей. Це теж передбачено в новій стратегії. Запровадження проектів з розселення внутрішньо переміщених осіб з місць компактного проживання. Забігаючи наперед, скажу, що у нас в МКП проживало у 22-му році 1 мільйон людей, станом на сьогодні – це 200 тисяч. Тобто процес іде і він буде тривати до повного розселення з місць компактного проживання.

Також розширення функціоналу Єдиної інформаційної системи соціальної сфери з метою запровадження можливості внесення інформації про потреби внутрішньо переміщених осіб через Єдиний державний вебпортал електронних послуг. Відразу скажу, що цей пункт мав був виконати, повинно було виконати в 2022 році Міністерство соціальної політики, цього не сталося. Єдина інформаційна система соціальної сфери запрацювала лише у листопаді, причому запрацювала недосконало.

Ми на своїх щотижневих нарадах з представниками органів соціального захисту в ОВА щотижня опрацьовуємо проблемні питання, які надходять від ВПО, а також з гарячої лінії, яка у нас є, 1548. Ми вдосконалюємо цю систему. І я щиро сподіваюсь, у 23-му році це дійсно

стане єдина інформаційна система з внесення інформації про потреби внутрішньо переміщених осіб. Лише один приклад наведу. Наприклад, у цій системі у реєстрі внутрішньо переміщених осіб є графа щодо потребує роботи чи ні, є безробітним або потребує кваліфікації, перекваліфікації. Таких даних у нас є щодо 128 тисяч ВПО, що, звичайно, коли ми опрацьовуємо зараз стратегію і нашу тактику як влади щодо працевлаштування внутрішньо переміщених осіб є величезним джерелом інформації, до прикладу, для наших служб зайнятості, так, які зараз формують програми і проекти щодо перекваліфікації. Наприклад, ваучери, так, коли ми поєднуємо інформацію, яка є надана в цьому реєстрі, і можливості служб зайнятості, виходить, що у нас є дієвий, дієздатний, скажімо, проект щодо перекваліфікації наших ВПО. Ось зараз тим, власне, і займаємося.

Давайте коротко зупинимось, що не вдалося. Відразу скажу загальні речі, але ви і так, шановні панове депутати, це знаєте, щодо фінансування проектів та програм, які у 22-му році були передбачені і стратегією, і нашими бюджетними видатками, але не були реалізовані. В силу того, що 22 рік – це рік шаленого спротиву, так, широкомасштабній агресії Російській Федерації, усі видатки було скеровано і спрямовано на покриття видатків щодо наших, так, сил безпеки та оборони. І тому проекти і програми, до прикладу, щодо закупівлі житла там чи інші, не працювали у 22-му році.

І рівно як теж є вагомим аргументом, як на мене, те, що кількість ВПО, а також швидкість і масштаб переміщення ставили перед нами завдання іншого порядку, так, повністю змінивши пріоритети міністерства. Наприклад, такий захід як евакуація наших людей з місць активних бойових дій, не було передбачено стратегією у 22-му році, але, можливо, ви знаєте, і я точно впевнена, багато з вас теж допомагали це робити, міністерство активно займалось і займається досі саме евакуацією людей, формуванням як і евакопотягів, і надання їм соціальної підтримки, це вже наші ВПО, так. І вже нова стратегія передбачає цей захід, повністю евакуація від початку

прийняття рішення людиною і до її розселення або в місці компактного проживання, або в інших формах проживання. Це теж окремий вид діяльності, яким займається міністерство.

Давайте перейдемо, що не було зроблено і чому. Створення організаційно-правових передумов для збільшення житлового фонду для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. У 22-му році на час дії воєнного стану видатки на реалізацію, як я вже казала, заходу не здійснювались, а кошти було, які були передбачені, було перерозподілено на подолання наслідків збройної агресії.

До прикладу. Не спрацювали такі наступні проекти. Забезпечення формування спроможності мережі закладів охорони здоров'я з використанням аналітичної інформації щодо споживання медичних послуг в рамках виконання програми медичних гарантій, зокрема за даними електронної системи охорони здоров'я. Донецька та Луганська облдержадміністрації, МОЗ в силу обставин не могли виконати цього передбаченого заходу. Запровадження пілотного проекту з розселення місць компактного проживання і поселення внутрішнього переміщених осіб не могли бути теж виконані, тому що подальші дії щодо проекту акта призупинені через повномасштабне вторгнення у зв'язку з цим спостерігається постійне збільшення кількості ВПО, про яке я говорила, які складно спрогнозувати через непередбачуваність військових дій.

Якщо коротко, я дозволю ще декілька пунктів чому не виконано. Наприклад, розроблення та внесення Кабінетом Міністрів України проекту Постанови стосовно уніфікації умов бюджетних житлових програм для внутрішньо переміщених осіб з метою встановлення єдиних підходів щодо формування відкритих реєстрів кандидатів на отримання кредитів або державної політики. Попри те, що ця програма працює, пільгове кредитування у нас працює, забігаючи наперед, відразу скажу, що ми готуємо у 23-му році збільшення цієї програми, нам погодив німецький уряд збільшення фінансування, ми просили на 25 мільйонів, нададуть нам 17

мільйонів і у 23-му році буде заплановано видатків щодо... Ми плануємо скільки... Так, на 487 мільйонів гривень, власне, кредитна програма молодіжне кредитне... іпотечне кредитування, перепрошую. Так.

Також хочу зосередити нашу увагу щодо, до прикладу, ще одного пункту – сприяння посиленню соціальної згуртованості, безбар'єрності та толерантності в українському суспільстві шляхом проведення заходів щодо культури діалогу, соціальної згуртованості, безбар'єрності та багатофункціональності культурного простору. Були відповідальними МКІП, Київська міська державна адміністрація, органи місцевого самоврядування. МКІП протягом 22-го року реалізувало інформаційну кампанію "Україна без бар'єрів" у зв'язку з повномасштабним вторгненням на територію України, проведення інформаційних кампаній протягом II і III кварталів 2022 року фактично призупинено.

Якщо коротко, у мене все. Я готова до запитань і відповідей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Ірина Андріївна.

Дійсно, ми маємо переходити до запитань колег народних депутатів. Давайте з цього і розпочнемо. Вже бачу, що Максим Миколайович підіймає руку. Тож, Максим Миколайович, запрошую вас до слова.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую, пані Неллі. Дякую за ведення сьогоденішнього засідання, а також бажаю нашому голові скорішого одужання і повернення до роботи повноцінної.

Вітаю нашого профільного віцепрем'єр-міністра. Пані Ірина, дякую за створення координаційного штабу. Ми з вами зустрічалися в онлайн на першій підготовчій нараді і чекаємо п'ятницю. І сподіваюсь, що почнемо працювати дуже плідно усі разом.

Я хочу трішки, ми про це вже говорили, тобто для вас це буде не новина від мене і хочу, щоб ви це сприйняли не як претензія до вас, а до нас, до усіх. Ще раз кажу, я не хочу казати, що це ви або ваше міністерство в

цьому винні. В цьому винні всі: місцеві влади, обласні, ми, ви, всі ми разом. А конкретно, да, ви абсолютно правду сказали, що дуже зменшилась кількість людей в місцях компактного проживання. На жаль, хочу розстроїти усіх нас: це даже не 200 тисяч, це, дай бог, щоб було до 100 тисяч людей. Ті цифри, які вони там комусь подають, вам, нам, це вони недостовірні. Це перше.

Друге. Я минулої п'ятниці казав, що, більш того, мені здається, що зараз обласні адміністрації починають трішки також маніпулювати і робити такі корекції в адресах та у переліку місць компактного проживання.

Що я маю на увазі? Наприклад, в місті Дніпрі у нас є купа адрес від різних источников, да, і в тому числі від офіційних, таких поважних як офіс омбудсмена, от ми були також, дякую Дмитру Валерійовичу і його команді, на нараді у них по цьому питанню, по питанню ВПО, і вони нам також дали декілька адрес у Дніпрі місць компактного проживання.

Приїжджаємо на ці місця, дивимося, там повний ужас. Перше, повний ужас в бытовом плане, це раз, і друге, що в кожному цьому місці вже беруть кошти з людей. Перші 2-3 місяці хтось там розміщував безкоштовно з них, а хтось за гроші з перших днів, зараз усі за гроші. Ми починаємо, извините за сленг, піднімати кіпіш на офіційній нараді в Дніпропетровській обласній адміністрації, а вони кажуть: "Так у нас в Дніпрі місць компактного проживання нуль, у нас немає, у нас тільки по області".

Тобто в Дніпрі, в місті, це мільйон людей – це великий потужний обласний центр, який став хабом для внутрішньо переміщених осіб з Донбасу, з Запорізької області, з Харківської, в самому Дніпрі з'ясовується з офіційного доповіді обласної адміністрації, що у них нуль. Тобто на питання, а були у вас до цього чи ні, ніхто з них так і не відповів, сказали, що у них нові заступники, керівник обласної адміністрації змінився, ніхто нічого не знає, відповіді ми так і не отримали.

Але я впевнений, що вони там були і там, мабуть, жили люди, але зараз все це вже комерційні гуртожитки, комерційні там інші заклади, де

розміщують людей. Чому саме сьогодні така маленька кількість на п'ять тільки офіційно внутрішньо переміщених осіб? Я маю на увазі така маленька кількість живе у місцях компактного проживання, точніше, не живе, а існує, виживає. Перше, що вже декілька місяців, навіть вже майже пів року йде активна інформація по всіх МКП. Друзі, кожного, точніше, вони до них, на жаль, не звертаються як друзі, а вони по-іншому до них звертаються: "Готуйтеся на вихід!. Готуйтеся на вихід!". І оце кожного дня, кожного дня у нас учбові починаються заходи, у нас починають заїжджати студенти, у нас починається те, се і так далі, і так далі, і кожного дня йде цей моральний тиск на людей, на внутрішньо переміщених осіб. Коли ми починаємо розбиратися, вони: "Та, ні, ми нікого не висилаємо, ми їм так один раз колись там сказали, просто на всяк випадок, щоб вони там...", - так далі. але це йде кожного дня. І в декількох МКП, точніше, не в декількох, а в большому количестве вже людей висилають активно.

Друге. Це збирають кошти і розказують нам, що держава не фінансує, міністерство не фінансує гуртожитки, ті міністерства кому вони підпорядковані я маю на увазі, Ірина Андріївна, не ваше мається на увазі. Якщо фінансування немає, звідки ми будемо брати кошти, Максиме, хлопці, ви що з іншої планети, у нас немає грошей, які тут ВПО можуть бути безкоштовно? З усіх беруть кошти і люди починають потихеньку, на жаль, звідти з'їжджати, тому що вже навіть починають рахувати так, може, все-таки йти тоді і брати вже там пусть... Тут з них беруть за кімнату і по 3, і по 3600, там показували нам люди квитанції. Так, може, вже піду якось натягну ще тисячу та вже якусь квартиру буду шукати за п'ятірку і, на жаль, вище, ми знаємо ціни на квартири, на жаль.

Третє. Найгірше для мене – це виїжджають за кордон люди, тобто поживуть в МКП, бачать умови, з якими ми зустрічаємо людей тут на нашій території, як Україна зустрічає, і починають, ще раз вибачаюсь за сленг, валити за кордон. А ще найгірше – це повертатися в тимчасову окупацію до своїх рідних домівок, там, де є в них хоч якесь житло.

Далі, четверте. Хоч якось могли розміщати, по-перше, місяці людей в прихистку, хоч якось, да. Була перші дні така потужна реакція людей, і давали житло, потім все менше, менше і менше. І сьогодні вже зовсім немає.

І також вам хочу привести приклад повного, коли обласна влада повністю, вибачаюсь, бреше. На офіційній нараді сидять і кажуть нам: у прихистку сьогодні є 3 тисячі з копійками там вільних місць. Я сиджу, у мене такі очі, я тиждень тому заходив, бачив 7 або 8 пропозицій на всю область. Я тут же помічнику кажу: швиденько дивись прямо зараз. Пересилає 3 пропозиції – 3 пропозиції по прихистку. На Дніпропетровську область – вони кажуть – 3 тисячі. Я задаю питання при всіх, вона опускає, я кажу: звідки у вас така інформація? Це начальник соцзахисту області, вона каже: ну, мені готували, це різні відділи, я не можу за кожного співробітника... десь вони цю інформацію взяли.

Кажу, зрозуміли, да. А на самом деле 3 пропозиції Починаємо розбиратися, чому так мало пропозицій. Не платять кошти, немає в бюджеті держави, а ті донори, які брались це фінансувати, 4 місяці людям не виплачують кошти. Це в кожному місті нам кажуть. Тому люди потихеньку, на жаль, які б вони не були там приветливые, гостеприимные и та далее, и так далее, починають потихеньку людям нашим казати: вибачайте, місяць-два і кудись потихеньку їдьте далі, додому чи куди ще.

І 5 пункт у мене був по цьому, що нам в кожному місті, в кожній області розказують про велику кількість вільних місць у місцях компактного проживання. У нас отакі очі, ми дивимось на них і кажемо: як так може бути, у вас у місті, наприклад, Кривий Ріг – 90 тисяч, 90 тисяч ВПО, заселено всього півтори, і ви кажете, що ще є у вас там півтори, да? В Дніпрі кажуть: у нас є 2 тисячі. В Кропивницькому кажуть: у нас є 5 тисяч вільних місць. Ми задаємо питання при них людям, люди – один з десяти знають вообще про таку пропозицію як МКП, на жаль. То єсть з ними не працюють. Вони всі розказують нам, я маю на увазі чиновники, що в кожному соцзахисті, в кожному ЦНАПі при реєструванні кожному дають чуть ли не весь список

мест с фотографіями, щоб вони могли подивитися, ВПО, я маю на увазі. Нічого цього не робиться, інформаційна робота в цьому напрямку повністю провалена, її немає, то єсть ніхто не займається інформуванням людей.

А коли, останнє, я закінчую, 10 секунд, а коли ми почали про це нарікати заступника по ВПО, яка займається в Кіровоградській області, ми кажемо: "Ви не займаєтесь зовсім інформаційною роботою в цьому напрямку", вона в кінці сказала: "І вообщє ті місця для екстреної евакуації, точка. Ми не будемо сюди заселяти зараз нікого". Вільні місця, ми кажемо як? Вона: "Це наша позиція, нам дали таку команду, тримати евакуаційні екстрені місця". Ми кажемо, так а коли, як, по якому критерію ви приймете рішення, що саме зараз наступає екстрена евакуація? У вас повне місто людей ВПО, які скитаються, в наймах живуть, по 5, по 8, по 12 тисяч платять. Вона каже: "Не можу відповісти на це питання, але заселяти ми людей сюди не будемо, це для екстреної евакуації". Все.

Дуже дякую.

ВЕРЕЩУК І.А. Дякую.

Давайте тоді я відразу з кінця про екстрену евакуацію. Вони, напевно, мають на увазі з Донецької області, оце, що ми відправляємо людей щодня як їде евакопотяг для обов'язкової евакуації. Напевно, ви на це назвали екстреною. Але Кіровоград уже не є в переліку тих областей, куди ми веземо обов'язково, тобто можна сміливо, зараз я знаю, що мої працівники це чують, написати їм листа, що вони мають віддати всі ці місця спокійно, бо вони вже не є тим обласним центром і тією областю, яка приймає обов'язково евакуацію. Це перше.

Тепер щодо Дніпра. Ми в п'ятницю дійсно розберемося, зараз готуємо довідку, щоб ми дійсно обговорили. І на прикладі Дніпра на корштабі це чують всі, всі представники ОВА будуть чути, щоб таких речей не було. Зробимо предметний аналіз і зрозуміємо, де, що, як-то кажуть, лукавлять, бо дійсно є таке. Вони приховують інформацію, бо нет человека – нет проблем.

Ну все, ну нема, ми всіх виселили. А куди ви виселили? Ви, можливо, пам'ятаєте, минулого року у вересні, коли була ініціатива щодо офлайн навчання, і людей почали масово виселяти зі шкіл, із закладів. Моя позиція – я була категорично проти людей виселяти в нікуди, переселяти без їхньої згоди – і вона досі зберігається. Не можна людей виселяти просто в нікуди або навпаки створювати умови, за яких люди самі підуть, тобто брати гроші. Тим паче, якщо дійсно є програма "Прихисток" і є програма компенсації комунальних платежів.

Тепер щодо програми. Так, є 333 Постанова і 261-а, вона менеджерилась Мінрегіоном. Це, дійсно, була не наша зона відповідальності, але у зв'язку з об'єднанням міністерств вони пропустили ці місяці, це правда, і навіть за минулий рік є заборгованість за жовтень, листопад, грудень, не говорячи уже за лютий, січень і березень поточного року. На сьогодні є питання щодо проекту постанови, по 261 Постанові є питання щодо погашення заборгованості. Там змінилась, не буду вам зараз це все довго розповідати, скажу тільки з кінця. Значить, ми погодилися як міністерство взяти це на себе. Зараз Мінрегіон закриває питання із заборгованістю з регіонами. Всі кошти, які були заборговані, будуть виплачені. І ми починаємо менеджерити цей процес. 333-я "Прихисток" так само, уже проект акта на виході. Я думаю, до кінця тижня він буде всіма погоджений. І на наступний тиждень ми візьмемося і будемо відповідати за цей процес. Бо я розумію, що перекидати відповідальність і розповідати, що це не ми, це Мінрегіон, а вони об'єдналися, і там нема кому, це не вихід. Тому ми погодилися взяти це на себе. І вже буквально через місяць, пане Максиме, ви зможете з нас спитати, що було зроблено.

Те саме було зроблено з евакуацією. Коли Мінсоц менеджерили питання надання грошової допомоги кожному, хто евакуйовується, ми побачили, що воно не працює, взяли на себе і зараз Постановою 1195 ми менеджеримо надання грошової допомоги. Тепер є хоч з кого спитати.

Так, щодо збирають кошти. Дійсно, є така проблема. Я бачила її на Рівненщині. Я так само об'їхала всю Україну і розумію, що ви маєте абсолютну рацію, коли кажете, що ОВА недопрацьовують. Але треба розуміти, що від цього нам не легше. Тиснути на ОВА і лише кричати, тупати ногами – це теж не вихід. І ми от взялися зараз разом і з вами, і зі всіма, хто тільки може, допомогти, якщо МКЧХ чи Комітет Червоного Хреста в Україні щось недофінансував, то це вже питання координації. І от разом я дуже широко сподіваюся, і я знаю, що так і буде, на наших координаційних штабах щоп'ятниці ми будемо сидати і допомагати представникам ОВА, заступникам уповноваженим. Бо часто, дійсно, ви теж праві і ставите акцент на тому, що немає профільного заступника і людина в силу завантаженості або в силу особистої мотивації займається питаннями ВПО. А так не має бути. Це має бути чітка вертикаль, щоб було з кого спитати, мають бути чіткі програми, які мають бути виконані. Або має бути відповідальність. Тому що хтось там донавантажив свої ...*(Не чути)* сервісні служби, хтось донавантажив якісь інші департаменти, а конкретної вертикалі тих, хто займається ВПО, немає. І в 23-му році вона буде вибудована.

Я вам дякую. І ще раз кажу, чекаю п'ятниці, щоб ми вже почали дійсно предметно всі питання обговорювати.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую, пані Ірина. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги.

У кого ще є запитання? Да, Руслан Олександрович, прошу.

ГОРБЕНКО Р.О. Дякую, шановна пані головуюча.

Таке ще... Все підтверджую, що сказав мій колега Максим Миколайович і ще хочу додати по питанню видалення коштів військовими обласними адміністраціями щодо розташування МКП (місць компактного проживання). Наприклад, є такі витрати щодо розташування модульних

містечок. І коли ми бачимо... Ці модульні містечка нам надаються в якості гуманітарної допомоги від наших партнерів з Європи. Але ми бачимо ті проекти, які нам показують, щодо відновлення якого будинку чи... Тобто у нас взагалі всі ОВА дуже раді щось збудувати, щось витратити. Якщо є можливість така перевіряти ці проекти, тому що, якщо ми бачимо там проект на 3-4 мільйони гривень тільки для розташування вже наданих мобільних містечок, тому я не розумію, куди витрачаються ці кошти. Я беру там ціни по квартирах по OLX і бачу, що там на ці кошти можна придбати 64 там 70 квартир, по чотири людини можна розмістити, м ми виділяємо, точніше, адміністрації виділяють на 400 людей тільки на облаштування цих містечок ці кошти 3-4 мільйони гривень.

Тому, Ірина Андріївна, дуже буду вдячний, якщо ви, я не знаю, там чи під вашим керуванням, щоб ці проекти розроблялися і контролювалися. Тому що, наприклад, якийсь будинок відремонтувати вже існуючий планується витратити 81 мільйон гривень, там 134 квартири. Дуже добрий, дуже класний проект, це буде там через рік через два. Ми розуміємо, що людям треба зараз, гроші будуть витрачатися зараз, і на ці гроші можна придбати не 134 квартири, а 160.

Тому, будь ласка, ваші підлеглі, ваші заступники, щоб включалися в цю тему і контролювали витрачання обласних військових адміністрацій, тому що це кошти держбюджету, який скерований на обласні військові адміністрації, і точно ви маєте вплив на це питання.

Дякую.

ВЕРЕЩУК І.А. Дякую.

Так, давайте ми дійсно візьмемося і за цей напрямок, тому що кажу, що візьмемося, бо до цього часу це робили Мінрегіон, ви знаєте, пан Чернишов, він відповідав за модульні містечка. Все, що стосувалося житла, це не наше міністерство, ви знаєте. Ми займались зовсім іншим – евакуація, коридори, розселення, але не житло. Тепер ситуація теж змінюється, тому що

формування політики має в тому числі здійснюватись і нашим міністерством. І маємо стратегію, маємо операційний план. І тут, ви абсолютно праві, якась має бути візія в держави.

Так модульні містечка – це добре чи погано? Моя позиція, що вони не виправдали себе, вони неефективні, люди не хочуть там жити. Я була на Київщині, там у модульному містечку є вільні місця, люди не живуть. Натомість, наприклад, на Чернівецьчині продовжують наполягати, що треба побудувати модульне містечко і туди заселити людей. І немає якоїсь стратегії: так добре це чи погано модульне містечко. Рівно якість закупівля житла, так, або будівництво, що буде тим оптимальним рішенням: вкладати гроші в закупівлю квартир чи все-таки будувати самі соціальне житло.

Одним словом, тут я підтримую і розумію, що треба долучатися і готова це робити. Давайте на найближчих наших засіданнях ми надамо принаймні бачення як це: робоча група, що це буде – доручення Прем'єра, як ми рухаємося, щоб формування політики в даному напрямку було якомога більше ефективним.

Дякую. Я собі занотувала.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Ірина Андріївна.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Доброго дня ще раз, колеги. Доброго дня, пані Ірина. Хочу підтримати колег і, до речі, я думав не виступати сьогодні, а прийти до вас в онлайні в п'ятницю, я обов'язково буду. А раз підняли питання по Полтаві, я був із хлопцями теж на засіданні ВПО. Я вам скажу, що, да, дійсно, історія, вона дуже тяжка. І за рік те, що все змінилося в гіршу сторону або казати, що все стоїть на місці, я навіть не можу підібрати слів. Те, що ми побачили по Полтаві. Дивіться, ці ж містечка модульні. Ірина Андріївна, я вам кажу, я не знаю, чи ви там були, до речі, але позиція обласної адміністрації чи це обласної ради взагалі вона дивує. Я вам просто розповідаю, що вони

додумались розмістити містечка на 520, колеги, якщо я не помиляюсь, осіб внутрішньо переміщених на території обласної клінічної психіатричної лікарні. Це територія з обмеженим доступом, щоб ви розуміли, вони порушили... Ми як Комітет з прав людини, ми там побачили те, що вони порушили як права людей внутрішньо переміщених осіб, так само і людей, які лікуються і знаходяться нам на території. Тобто створивши, ви знаєте, яке слово я можу сказати, але я не можу говорити вслух на комітеті, ну, створили якусь таку, знаєте, закриту рекреацію в рекреації. Ну, це просто жахливо. Це дуже серйозні порушення і так не можна робити, так не можна відноситись до людей.

А коли ми з хлопцями взяли калькулятор і порахували, скільки буде коштувати утримання цього модульного містечка, ми взагалі там чуть не попадали. От ви щоб розуміли, я не знаю, хто за це буде платити, але для розміщення цих 420 осіб потрібно буде в місяць платити тільки за електроенергію порядку 2 мільйонів гривень. І це ми порахували не по номіналу, а порахували просто приблизно, приблизно, ми взяли мінімальні показники.

Плюс до всього, вони ще планують там людей харчувати. Вони казали, що хочуть робити і там двічі їх харчувати, чи тричі. Якщо там припустити, що це буде вартувати, оце 34 мільйони вартувало це містечко благоустроїти, це ми не рахували ще електроенергію, плюс додати сюди харчування, то оцим 420 людям можна було купити по новій квартирі, реально, і на сьогоднішній би день це питання не стояло взагалі.

Йдемо далі...

ТКАЧЕНКО М.М. Костянтин Іванович, вибачаюсь, можна ще додам?
Ви бачите...

КАСАЙ К.І. Друже, підожди, я знаю, що хочу сказати.

ТКАЧЕНКО М.М. І ще люди, служби, охорона, коменданти, ти пропустив просто, вибач.

КАСАЙ К.І. Ні, я зараз доповню. З нами була переселенка, дівчина молода, вона, я так розумію, дуже активна і вона приходить на всі зустрічі ВПО. Вона каже, я написала, вона приїхала з нами спеціально, щоб подивитися на це житло, вона заявила, після того, як побула з нами в цій локації, вона сказала, я тут жити не буду. Я тут жити не буду по декільком причинам. По-перше, віддалення від міста – раз. Людина вже пішла на роботу і працює. Це перша причина. А основна причина, вона каже, люди кажуть, ви нас заселяєте на ...*(Не чути)*. Як так можна? Це одна із позицій.

Друга позиція. Пані Ірино, я думаю, що в стратегії це я буду, я готовий і вам, і колегам допомагати в тому плані, що формувати стратегію. Дивіться, ми як були в Полтаві і нам озвучували обласна адміністрація, що вони планують побудувати ціле місто, таке містечко, мікрорайон в Полтаві великий. Знаєте, може це виглядає і прекрасно, і, можливо, через там 5 чи 6 років воно колись збудується за державні кошти і роздадуться ті квартири переселенцям. Але ми не дивимося в перспективу, є ж розуміння ресоціалізації людей.

Я вам приклад приведу зі свого округу, де люди переїхали, внутрішньо переміщені особи, в села, в невеличкі там містечка. Вони, хто купив квартиру, будиночок, кому дала сільська рада, допомогла, таких дуже багато, у мене тільки на окрузі їх близько 20 тисяч осіб. Вони вже пішли на роботу, вони працюють, вони ввійшли в соціум повністю. А представте собі, якщо от як в Полтаві, побудувати мікрорайон на 20 тисяч осіб, по-моєму, такі цифри були. По-перше, це буде коштувати для бюджету колосальні гроші, а по-друге, ми в перспективі отримаємо, знаєте, такий депресивний мікрорайон, мені так здається, просто по одній простій причині. От давайте подумаємо, про що люди будуть збиратися ввечері і говорити на кухні. Одне діло, коли люди об'єднані одним нещастям і зібрані в одній там локації чи мікрорайоні,

а зовсім інша справа, коли люди посиляються до звичайних містян чи селян і вони з ними спілкуються, вони вливаються в це життя, вони живуть іншим. Вони живуть не для того, щоб вижити, а вони живуть на перспективу.

Так що, я вважаю, що нам як політикам, як народним депутатам і вам як міністру профільному потрібно, мабуть, дивитися на цю ситуацію ширше. Оце те, що я хотів сказати.

Дякую.

ВЕРЕЩУК І.А. Дякую.

Я занотувала щодо Полтави, давайте щодо конкретного цього випадку модульного містечка на 400 осіб на території психіатричної лікарні ми розберемо. Я не знала про цей випадок по Полтаві. Дякую.

А щодо розселення чи будівництва цілих містечок, я з вами абсолютно погоджуюсь, нам ніяких гетто не треба будувати, нам не треба людей, щоби вони сиділи дійсно і обговорювали лише свою біду. Ми ж чудово це розуміємо. Це теж до формування політики. Дякую.

І запрошую, колеги, можливо, хтось ще хотів би долучитися до нашої роботи координаційного штабу, то ми будемо завжди тільки раді.

КАСАЙ К.І. Ну, я з радістю долучуся, я долучуся.

ВЕРЕЩУК І.А. Дякую.

Там будуть якраз представники усіх міністерств і ОВА, і вони будуть чути один одного. Це працює у нас, наприклад, по коордштабу по дітям. От показала практика і досвід, що саме така форма. Я пам'ятаю, пані Неля мене запитувала, а що потрібно аж координаційний штаб створювати. Виявилось, що потрібно. Поки пройдуть ці рішення, так, по всіх наших коридорах, поки всі погодять – місяці. А там сіли, один одного чують, а потім ще й в чаті обговорили, кинули проекти змін чи ще щось, і воно набагато швидше відбувається. Та й взагалі почути досвід, от, наприклад, коли пан Максим

розкаже або досвід Полтави, так, це вже відразу працює. Бо вони всі почують і підуть подивляться, а що в мене, а як приїдуть і дізнаються. І от навіть цей приклад Полтави, я буду теж просити озвучте, будь ласка, бо якраз це про містя компактного проживання, от в який спосіб це відбувається і чому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Ірино Андріївно, за вашу позицію.

Також від комітету дякую за запрошення до координаційного штабу представників членів комітету, для нас це дійсно важливо. Тому що члени нашого комітету дуже багато працюють у цьому напрямку і це, власне, може призвести до інтегративних результатів нашої спільної діяльності на благо держави.

Шановні колеги, ще хтось хоче поставити запитання до Ірини Андріївна? Так, поки що немає.

Тоді, якщо дозволите, Ірина Андріївна, останнє питання від мене. Воно, власне, буде у продовження тієї нашої попередньої розмови, яку ви вже сьогодні згадали. Тоді ми з вами говорили про те, що стратегія має містити, да, критерії, індикатори і КРІ оцінки, власне, тієї інформації, яку ви збираєте з відомств і міністерств.

І, власне, читаючи надіслану вами інформацію, у мене склалося таке враження, що, власне, немає якоїсь уніфікованої форми звітності. З іншої сторони, я погоджуюсь з тим, що сказала минулого разу пані Альона Луньова, що, власне, що різних пунктів можуть бути різні критерії, і різні ідентифікатори, і, власне, різні КРІ. То я хотіла би вас запитати, вже є нова стратегія, відповідно питання звітності і питання формування оцінки ефективності, воно так само буде перед вами поставати, то яке ваше бачення щодо того, чи буде уніфікована ця звітність, чи буде розроблятися якась форма індикаторів, чи вони будуть розроблятися для різних видів тих завдань, які передбачені в межах операційного плану? Тобто яке ваше бачення?

ВЕРЕЩУК І.А. Дякую.

Дивіться, ми бачимо, що ми маємо запровадити механізм періодичної оцінки потреб, тому що воно змінюється з часом, і є етапи інтеграції, і ресоціалізація, як було вжито термін. І, дійсно, нам треба буде застосовувати різні підходи, тому що уніфікувати все неможливо, ми вже пробували. От у нас є 309 наказ, який, ви знаєте, ділить території на активні бойові дії і на можливі. І, здавалось би, є один наказ, а питань і проблем так багато, що він не може охопити, як би ми не намагалися. От ми зараз вносимо зміни в нього, і вносимо, тому що кожна сфера, наприклад, нотаріус буде говорити, і ми це знаємо, от Фріс Ігор, наш колега, переконує, що нотаріуси можуть працювати в Марганці, а Мін'юст бачить по-іншому, а ми ще по-іншому. І таких питань маса.

Враховуючи кількість внутрішньо переміщених осіб, а їхня кількість просто шалена: 4,8 тільки за даними офіційними, а всього 7 мільйонів, - враховуючи кількість тих, хто виїхали за кордон, а вони теж планують повернутися, і це теж будуть переміщені особи, бо багато з них ніколи не повернуться на територію умовно Маріуполя або в який інший свій населений пункт, вони, наприклад, вирішили для себе поселитися вже на Закарпатті або на Львівщині, таких людей теж багато. І цих індикаторів буде так багато, що ми змушені будемо проводити за напрямками: і за вразливістю, і розуміючи працевлаштування, і житлові потреби. І тому це будуть різні підходи. Але я з вами абсолютно погоджуюсь, ми мусимо мати індикатори, бо по-іншому як ми оцінимо ефективність? І ми розробимо цю систему індикаторів.

ГОЛОВУЮЧА. Добре. Дякую вам за цю відповідь.

Шановні колеги, я так розумію, що більше питань немає. Отже, ми можемо констатувати, що ми заслухали інформацію від профільного міністерства щодо стану виконання Стратегії внутрішньо переміщених осіб

та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року. Це питання у нас знаходилося в розділі "Різне", тому не потребує прийняття рішення. Ми беремо отриману інформацію до відома і сподіваємося, що, власне, все почуте буде враховано у подальшій роботі профільного міністерства.

Якщо у когось із народних депутатів є конкретні пропозиції, окрім того, що було сьогодні озвучено на засіданні, прохання надіслати це до секретаріату нашого, щоб ми в подальшому змогли сформулювати лист до міністерства.

Ірина Андріївна, ви стали частіше бувати на нашому комітеті. Безумовно, для нас це приємно і ми сподіваємося на нашу плідну подальшу співпрацю. На цьому вам дякуємо, а ми з колегами маємо рухатися далі.

Шановні члени комітету, чи є у когось інформація, якою ви б хотіли поділитися з колегами? Не бачу, так. Добре, тоді, якщо можна, я коротко.

Як ви знаєте, Рада Європи запровадила велику програму про "Стійкість, відновлення та відбудову". Наш комітет залучений до деяких проектів Ради Європи, зокрема: "Боротьба з мовою ворожнечі в Україні", підтримка реформи законодавчої бази щодо національних меншин та стійкості національних меншин і ромів в Україні, а також судові та позасудові механізми захисту прав осіб, постраждалих від війни.

Шановні колеги, це потребує нашої долученості. Тому давайте наступного тижня, тиждень буде пленарний, зорієнтуємося, хто з членів комітету хоче брати більш активну участь у співпраці з Радою Європи по цих напрямках і по цих проектах.

Шановні народні депутати, на цьому порядок денний засідання вичерпано. Всім дякую за активну роботу. І засідання оголошую закритим. До нових зустрічей на пленарному тижні.